

Què és?

La sobirania alimentària és el dret dels països, pobles, comunitats i persones a decidir com volen produir, distribuir i consumir els seus aliments. Significa prioritzar sistemes alimentaris sostenibles, justos, saludables i especialment arrelats al territori, que posin al centre les necessitats de la població i no els interessos econòmics de les grans indústries i empreses agroalimentàries que dominen el mercat.

El concepte de *sobirania alimentària* va néixer el 1996 durant la Cimera Mundial de l'Alimentació de la FAO i es va proposar com a alternativa al concepte de *seguretat alimentària* per part de la Via Campesina, un moviment internacional d'agricultors, petits productors, comunitats indígenes i treballadors rurals fundat el 1993.

Amb quins impediments es troba?

- **Poques grans empreses controlen els mercats habituals.** A Catalunya, per exemple, 3 de cada 4 productes que consumim estan controlats per les cinc empreses de distribució més grans del món.
- **Increment dels intermediaris del camp a la taula.** El preu dels productes incrementa, però el productor proporcionalment no guanya més.
- **Mercat globalitzat.** La pagesia ha de competir amb importacions més barates i de menys qualitat d'altres llocs del món, amb les emissions que comporta.

CICLE PRODUCTIU
DE SUPERMERCAT

vs.

CICLE PRODUCTIU
BOTIGA DE PROXIMITAT

Quins beneficis comporta?

La sobirania alimentària té diferents impactes positius a l'economia, al territori, al sector primari i al medi ambient:

- **Impulsa teixits econòmics locals:** comprar productes de proximitat (de menys de 100 km del lloc de venda) afavoreix l'economia local i pròpia del territori, dona suport als petits productors i productores i crea llocs de feina.
- **Redueix l'impacte ambiental:** evita emissions de gasos d'efecte hivernacle del transport de llarga distància i minimitza el malbaratament alimentari.
- **Enforteix el món rural:** amb menys intermediaris, el productor té més marge de benefici i pot mantenir-se dignament en el sector i facilitar el relleu generacional.
- **Respecta el medi ambient:** les pràctiques sostenibles protegeixen els sòls, els boscos, la biodiversitat i els recursos naturals, garantint aliments per a les comunitats i generacions futures.
- El consum responsable i el **coneixement de l'origen** dels productes promou la consciència crítica dels consumidors i consumidores i uns hàbits més saludables.

A Catalunya

Al gener de 2025, el Govern de la Generalitat de Catalunya aprova l'Estratègia Alimentària de Catalunya 2025-2028, amb l'objectiu de construir un sistema alimentari integral, sostenible, saludable, arrelat al territori i capaç de transformar l'actual model agroalimentari.

D'altra banda, la pagesia i el sector primari també denuncien l'exigència i l'excés de burocràcia administrativa que han d'assumir per realitzar les seves activitats, i demanen una millora de les seves condicions per seguir treballant i ser competitius en el mercat.

**Alimentació sostenible,
futur responsable**
L'Estratègia alimentària de Catalunya 2024-2028

En les darreres dècades s'ha perdut un gran nombre d'explotacions agràries i de superfície agrícola utilitzada. També el sòl ha patit una degradació important. A més, la població ocupada pel sector primari a Catalunya ha patit un descens molt brusc, passant del 20% als anys 70 a l'1% actual.

Què hi pots fer?

- **Informar-te sobre l'origen** dels aliments i les pràctiques agrícoles amb què s'han produït.
- **Prioritzar productes de temporada i cultivats al territori.** Menjar de proximitat i quan toca.
- **Prioritzar el comerç local i de proximitat**, com els mercats i botigues que treballen fora de la gran distribució o comprar directament a petits productors i productores o a cooperatives de consum ecològic.
- **Participar en iniciatives comunitàries**, com horts urbans, associacions o espais de decisió col·lectiva del barri o ciutat per generar formació i consciència vers el tema agrari i alimentari.
- **Donar suport a restaurants i comerços que practiquen la cuina de quilòmetre zero** i tenen un compromís amb el territori i contra el malbaratament alimentari.

